

**СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
ФАКУЛЬТЕТ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ**

КАФЕДРА КУЛЬТУРОЛОГІЇ

СИЛАБУС

СВІТОГЛЯДНА КУЛЬТУРА

Ступінь вищої освіти:	перший (бакалаврський)
Галузь знань:	03 Гуманітарні науки
Спеціальність:	034 Культурологія
Освітньо-професійна програма:	Культурологія
Освітня кваліфікація:	Бакалавр культурології
Професійна кваліфікація:	Фахівець з аналітики культури та креативних індустрій

ЗАТВЕРДЖЕНО

Протокол

засідання кафедри культурології

№ 1 від «3» вересня 2020 р.

ЛУЦЬК – 2020

I. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна / заочна форма навчання	Галузь знань: 03 Гуманітарні науки Спеціальність: 034 Культурологія Освітня програма: Культурологія Освітній рівень: бакалавр	Вибіркова
Кількість годин / кредитів 180/6		Рік навчання – 4 курс
		Семестр __ - 8 семестр
ІНДЗ:с		Лекції – 30 год.
		Практичні (семінарські) – 30 год. Лабораторні ____ год. Індивідуальні _____ год.
		Самостійна робота - 110 год.
		Консультації - 10 год.
	Форма контролю: залік	
Мова навчання		українська

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові: Сохацька Оксана Анастасіївна

Науковий ступінь: кандидат педагогічних наук

Вчене звання: доцент

Посада: доцент кафедри культурології

Контактна інформація: 0509616205; ел. адреса: sohatskaoksana@gmail.com

Дні занять: січень - червень 2024 р.

<https://eenu.edu.ua/uk/structure/faculties-and-institutes/fakultet-kulturi-i-mistectv-0?>

III. Опис дисципліни

1. Анотація курсу.

Програма навчальної дисципліни «Світоглядна культура» складена відповідно до навчальних планів гуманітарних факультетів університетів і враховує особливості фахової підготовки майбутніх спеціалістів.

Курс «Світоглядна культура» складено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки «Бакалавр» напряму «Культурологія» та враховує особливості фахової підготовки майбутніх бакалаврів.

Програма побудована таким чином, щоб студенти мали можливість отримати цілісне уявлення про світоглядну культуру як самосвідомість творчої особистості, що активно прагне осмислити своє буття у світі як деяку цілісну єдність.

2. **Пререквізити** (попередні курси, на яких базується вивчення дисципліни).

Постреквізити (дисципліни, для вивчення яких потрібні знання, уміння і навички, що здобуваються в процесі вивчення цієї дисципліни).

Програмою передбачається наявність у студентів базової освіти з таких навчальних дисциплін як культурологія, філософія, соціологія, педагогіка, психологія, історія, філософія культури, етика, естетика, соціологія культури, соціологія освіти, тому у підготовці фахівців акцент робиться не на самі знання, а на здатність самостійно мислити під час вирішення завдань, уміти застосовувати отримані знання. Це вимагає від викладачів уміння володіти складною технікою керування мисленням студентів, мати здатність будувати проблемні ситуації, стимулювати пізнавальну активність тих, кого навчають.

Для вирішення завдань, передбачених навчальною дисципліною, визначені такі методи активного навчання: проблемні лекції, семінари і тематичні дискусії, контрольні роботи, імітаційні вправи, аналіз ситуації, розігрування ролей, ділові ігри.

3. Мета і завдання навчальної дисципліни.

Мета навчальної дисципліни полягає у розробці та науковому обґрунтуванні педагогічних умов ефективного формування світоглядної культури у процесі засвоєння знань про людину і суспільство; оволодінні студентами знаннями проблем становлення і розвитку світоглядної культури; ознайомленні студентів із світоглядною культурою як соціальним феноменом, структурою, предметом, основними принципами, теоретичними основами структурно-функціональних особливостей світоглядної культури; специфікою та умовами активізації процесу формування світоглядної культури.

Завданнями навчального курсу є на основі аналізу психолого-педагогічної та філософсько-культурологічної літератури розкрити суть і структурно-функціональні особливості світоглядної культури у віковому аспекті; виявити реальний стан сформованості світоглядної культури особистості; показати вплив філософських, культурологічних, суспільствознавчих дисциплін на формування світоглядної культури сучасної молоді; розробити методичні рекомендації щодо умов активізації процесу формування світоглядної культури особистості. У навчальній дисципліні розглядається культура як предмет вивчення, аналіз культури як системи, культура і освіта, їх світоглядні аспекти, процес самопізнання як пошук гармонії, саморозвиток особистості як соціальний феномен, проблеми розвитку суспільства та особистості в XXI ст.

Навчальна дисципліна «Світоглядна культура» вивчає суть і структурно-функціональні особливості світоглядної культури особистості у віковому аспекті;

- реальний стан сформованості світоглядної культури особистості;
- світогляд: сутність і життєвість, типи світоглядів, вікові етапи світоглядного становлення особистості;

- дидактичні аспекти формування світоглядної культури особистості;
- умови активізації процесу формування світоглядної культури особистості;
- життєві цінності та пріоритети сучасної молодшої людини;
- життєвий світ особистості та детермінанти його побудови;
- психолого-педагогічні особливості формування світоглядної культури.

Програма побудована таким чином, щоб студенти мали можливість отримати цілісне уявлення про світоглядну культуру як самосвідомість творчої особистості, що активно прагне осмислити своє буття у світі як деяку цілісну єдність. Розробка світогляду особистості виявляється фактором збагачення і активізації зв'язків людини з культурою, а отже, і соціуму в цілому. Світоглядна культура, що виросла на основі культурних багатств суспільства загальнолюдських цінностей являє собою потенціал культури особистості, який покликаний забезпечити духовний і душевний комфорт особистості.

4. Результати навчання (компетентності).

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент набуває професійні загальні компетенції (ЗК):

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 5. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/ видів економічної діяльності).

ЗК 6. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності

ЗК 7. Здатність працювати автономно.

ЗК 8. Здатність працювати в команді.

ЗК 11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 12. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні , наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Фахові компетенції (ФК):

ФК 2. Здатність визначати ступінь цінності та унікальності об'єктів культури у українському та міжнародному контекстах.

ФК 3. Здатність критично аналізувати культурні явища та процеси з використанням загальнонаукових та спеціальних наукових методів.

ФК 4. Здатність розуміти та інтерпретувати джерела культури (писемні, речові, візуальні) з урахуванням різних контекстів (історичного, соціального, антропологічного, політичного, релігійного, екологічного тощо).

ФК 5. Здатність використовувати різноманітні джерела інформації та методологічний апарат культурології для виявлення, аналізу культурних потреб суспільства.

ФК 6. Здатність аналізувати культурну політику в інституціях різних рівнів.

ФК 7. Здатність обґрунтовувати рішення щодо врегулювання відносин у сфері культури на основі розуміння специфіки соціокультурних процесів.

ФК 8. Здатність створювати аналітичні звіти, розробляти рекомендації та генерувати проекти (культурно-мистецькі, художні та дозвілєві) щодо об'єктів професійної діяльності, використовуючи актуальну нормативну основу.

ФК 9. Здатність оцінювати матеріальну та духовну цінність об'єкта культурної спадщини різних історичних періодів та географічних ареалів.

ФК 10. Здатність популяризувати знання про культуру та поширювати інформацію культурологічного змісту використовуючи сучасні інформаційні, комунікативні та візуальні технології.

ФК 12. Здатність дотримуватись стандартів професійної етики та міжкультурної комунікації. Здатність до критичного усвідомлення варіативності культурологічних знань та навичок відповідно до завдань та специфіки конкретної ситуації і соціокультурних умов.

ФК 15. Здатність до пошуку інноваційних способів розв'язання актуальних суспільних проблем на основі системного розуміння розмаїття культурних норм та специфіки актуальних соціокультурних процесів.

А також досягаються визначені Освітньою програмою **програмні результати навчання (ПРН):**

ПРН 2. Вміти аналізувати, коментувати, узагальнювати наукові та аналітичні тексти культурологічного характеру.

ПРН 4. Знати та розуміти теоретичні підходи до визначення культури, її проявів та форм існування.

ПРН 7. Розуміння чинників культурної динаміки, принципів періодизації культурних процесів, їх специфічних рис та характеристик.

ПРН 16. Визначення, формування та аргументації власної громадянської та професійної позиції щодо актуальних суспільних питань.

У контексті формування вищезазначених професійних компетентностей студенти будуть обізнані у таких питаннях:

- предметі, завданнях і змісті дисципліни;
 - понятті світогляду, світоглядної культури, культури, життєвої стратегії;
 - теоретичних основах структурно- функціональних особливостей світоглядної культури особистості;
 - основних етапах становлення і формування світоглядної культури особистості;
 - психолого-педагогічних особливостях формування світоглядної культури людини;
 - специфіці і умовах активізації процесу формування світоглядної культури особистості;
 - сучасних концепціях, основних проблемах та напрямках формування світоглядної культури особистості;
 - аналізу на теоретичному та емпіричному рівні фактів і явищ, які відбуваються в процесі формування світоглядної культури особистості;
 - застосування отриманих знань під час розв'язання професійних завдань;
 - критичного оцінювання концепцій формування світоглядної культури особистості на сучасному етапі;
 - визначення теоретико-методологічних основ світоглядної культури особистості;
 - аналізу основних етапів становлення і розвитку світоглядної культури особистості;
 - структури, психолого-педагогічних особливостей формування світоглядної культури особистості;
 - аналізу сучасних концепцій, основних проблем та напрямів формування світоглядної культури особистості;
 - розуміння специфіки і умов активізації процесу формування світоглядної культури;
 - розв'язання складних спеціалізованих задач й практичних проблем у галузі професійної діяльності культуролога або у процесі навчання,
- що передбачає застосування теорій і методів культурології, а також характеризується комплексністю та невизначеністю умов;

5. Структура навчальної дисципліни.

Назви змістових модулів і тем	Усьо-го	Лек.	Прак.	Лаб ор.	Конс.	Сам. Роб.	Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1. Теоретичні особливості світоглядної культури.							
Тема 1. Світогляд: сутність і життєвість. Поняття світогляду. Типи світоглядів.	14	2	2			10	ІРС- 3 б
Тема 2. Вікові етапи світоглядного становлення особистості.	16	2	2		2	10	ІРС-3 б
Тема 3. Цивілізація у ХХІ столітті: зміна світоглядних основ життєустрою.	16	2	4			10	ІРС-3 б
Тема 4. Дидактичні аспекти формування світоглядної культури особистості.	20	4	4		2	10	ІРС- 3 б
Тема 5. Психолого-педагогічні особливості формування світоглядної культури.	20	4	4		2	10	ІРС- 3 б
Тема 6. Умови активізації процесу саморозвитку особистості.	14	2	2			10	ДС- 3 б
Разом за модулем 1	100	16	18		6	60	18
Змістовий модуль 2. Світоглядна культура особистості як соціальний феномен.							
Тема 7. Людське життя як цілісність.	16	2	2		2	10	ДС-2 б
Тема 8. Особливості духовної ситуації життя.	14	2	2			10	ІРС-2 б
Тема 9. Життєві цінності та пріоритети сучасної молоді людини.	18	4	4			10	ДБ-2 б
Тема 10. Життєвий світ особистості та детермінанти його побудови.	16	4	2		2	8	ДС-2 б
Тема 11. Самопізнання як пошук гармонії.	16	2	2			12	ДС-2 б
Разом за модулем 2	80	14	12		4	50	10
Види підсумкових робіт (за потреби, на розсуд викладача, кафедри)							Бал
Модульні контрольні роботи							60
ІНДЗ							12
Інше (вказати) ДБ, ДС, ІРС, РМГ							28
Всього годин / Балів	180	30	30		10	110	100

*Форма контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач / кейсів, ІНДЗ / ІРС – індивідуальне завдання / індивідуальна робота студента, РМГ – робота в малих групах, МКР / КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

6. Завдання для самостійного опрацювання.

- ✓ Становлення особистості як суб’єкта життєтворчості – 5 годин
- ✓ «Я-концепція» особистості – 5 годин
- ✓ Розвиток відповідального ставлення особистості до свого життя – 5 годин
- ✓ Самоконтроль особистості як вияв активного ставлення до життя – 5 годин
- ✓ Праця як ділове спілкування – 5 годин
- ✓ Людина в колі сім’ї – 5 годин
- ✓ Дружба та кохання в системі життя особистості – 5 годин
- ✓ Довкілля так захоплення – 5 годин
- ✓ Особистість наодинці з собою – 5 годин
- ✓ Засоби регулювання соціальної поведінки особистості – 5 годин
- ✓ Особистість у суспільній кризі – 5 годин
- ✓ Самопізнання як пошук гармонії – 5 годин
- ✓ Глобальний процес оновлення життя. Людський вимір цивілізації – 5 годин
- ✓ Трансформація українського суспільства: перехід до нової моделі розвитку – 5 годин
- ✓ Психологічний стан людини за соціальної та особистісної культурної кризи – 5 годин
- ✓ Картина культурного життя особистості у перехідний період українського суспільства – 5 годин
- ✓ Суспільство та особистість у ХХІ ст. – 5 годин
- ✓ Особливості духовної ситуації життя – 5 годин
- ✓ Криза світогляду, криза культури – 5 годин
- ✓ Зіткнення соціальних очікувань особистості із життєвою реальністю – 5 годин
- ✓ Міфологія нового часу і культурно-життєва криза – 2 години
- ✓ Фактори становлення соціальної зрілості особистості – 2 години
- ✓ Поліфункціональність світогляду, культури особистості – 2 години
- ✓ Рівні сформованості світогляду, культури особистості – 2 години
- ✓ Умови формування соціально-активної життєвої позиції особистості – 2 години

- ✓ Всього – 110 годин

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо студента (*щодо відвідування занять, наприклад*).

Політика щодо академічної доброчесності.

Основними критеріями оцінювання є:

- логічність аргументації;
- доказовість;
- посилання на джерела (література);
- стилістика викладу матеріалу;
- політика академічної поведінки та етики;
- відвідування лекційних занять та опрацювання їх матеріалу;
- виконання завдань семінарських занять і завдань самостійної роботи;
- виконання контрольних-модульних завдань.

Політика щодо дедлайнів та перескладання.

При вивченні навчальної дисципліни «Світоглядна культура» студент виконує завдання згідно з навчальним планом та у відповідності з програмою силабусу, що включають відвідування лекцій, опрацювання інформаційних джерел та літератури, підготовку до семінарських занять, (аналіз теоретичних відомостей, опрацювання конспекту лекцій, володіння термінологічним словником дисципліни, підготовку відповідей згідно плану семінарських занять, доповнення та коментарі інших студентів, підготовку презентацій, творчих завдань).

Поточним контролем передбачені відповіді на семінарських заняттях, що має на меті перевірку знань, присутність на лекціях, наявність конспекту та виконання творчих, науково-дослідницьких, пошукових (самостійних) завдань.

Максимальна кількість балів, що може набрати студент за змістовими модулями, становить 40.

Учасник освітнього процесу має дотримуватись навчальної етики, толерантності з усіма учасниками процесу навчання, часових меж та лімітів навчального процесу.

Студент повинен відпрацювати пропущене лекційне заняття, представивши конспект теми. Пропущене практичне (семінарське) заняття відпрацьовується у формі усного опитування по темі під час якого оцінюються знання студента, володіння основними категоріями і поняттями, а також може представити інформаційно-аналітичний реферат або пошукове завдання (тези, есе, творча робота на вибір по темі).

Методи та засоби діагностики успішності навчання

Навчальний процес не можна успішно здійснювати без надійного зворотного зв'язку, без контролю за його ходом і результатами.

У системі контролю знань студентів у закладах вищої освіти розрізняють поточний і підсумковий контроль. Поточний контроль здійснюють протягом навчальних семестрів, підсумковий – наприкінці семестрів.

Поточний контроль відіграє важливу роль у підвищенні ефективності навчального процесу. Традиційна форма проведення поточного контролю є індивідуальна співбесіда, колоквиум і контрольна робота.

Особливим видом контрольних робіт є модульні контрольні роботи, які проводяться з певної частини навчальної дисципліни (модулю) і передбачається робочою навчальною програмою дисципліни.

Підсумковий контроль проводиться у формі семестрового іспиту, заліку.

Індивідуальна робота передбачає створення умов для розкриття індивідуальних творчих здібностей студентів. В основі індивідуальної роботи лежить принцип індивідуальності. ІНДЗ – вид позааудиторної індивідуальної роботи студента навчального, навчально-дослідницького та проектно-конструкторського характеру, яке використовується в процесі вивчення програмного матеріалу дисципліни і завершується контролем. Індивідуальне завдання виконується студентом при консультуванні з викладачем. Допускаються варіанти використання комплексної тематики декількома студентами. Запропонована тематика ІНДЗ має практичне спрямування і носить дослідницький, творчо-пошуковий характер. ІНДЗ виконується у формі рефератів, творчих наукових проєктів, науково-дослідницьких робіт і оцінюється у 10 балів.

Методи навчання.

Значення методів навчання і виховання як його складової у навчально-виховному процесі зумовлене тим, що вони є засобами реалізації педагогічних цілей. Від методів навчання значною мірою залежить не тільки обсяг та глибина набутих студентами знань, сформованість у них професійних умінь і навичок, а й розвиток їхнього творчого мислення, інтелектуальний розвиток загалом. Підвищенню ефективності навчально-виховного процесу, успішному досягненню педагогічних цілей при вивченні курсу «Світоглядна культура» сприяють такі методи навчання:

1. За джерелами отримання знань:
 - Словесні методи (лекція, бесіда, консультація, самостійна робота студента з навчальною літературою);
 - Наочні методи, що передбачають зорове сприйняття;

- Практичні методи, що спрямовані на формування у студентів умінь і навичок застосування набутих знань на практиці (лабораторні роботи, виконання вправ).
- 2. За характером дидактичних завдань:
 - Методи набуття нових знань;
 - Методи перевірки та оцінювання знань;
 - Методи закріплення знань;
- 3. За логічними шляхами засвоєння знань:
 - Історичний метод, логічний метод, аналітичний метод, синтетичний метод, метод аналогії, метод гіпотези.
- 4. За суб'єктом діяльності:
 - Методи викладання, методи навчання.
- 5. За характером і рівнем пізнавальної діяльності студентів:
 - Пояснювально-ілюстративний, проблемний метод, метод систематичного і фрагментарного, інтенсивного (поглибленого) й екстенсивного (оглядового), аргументованого і постульованого розгляду навчального матеріалу на лекціях та семінарах.

***Максимальна кількість балів,
яку може отримати студент за види навчальних робіт:***

- Семінарські заняття – (за роботу на одному занятті – 3; 2 бали; всього – 28 балів;
- індивідуальне навчально-дослідне завдання – 12 балів;
- модульна контрольна робота №1 – 30 балів;
- модульна контрольна робота №2 – 30 балів.

Критерії оцінювання:

Семінарських занять:

- змістовність, глибина висвітлення проблеми;
- логічна послідовність викладу матеріалу;
- підкріплення викладу конкретними прикладами;
- власна точка зору на проблему;
- засвоєння категоріального апарату;
- опрацювання джерел з теми заняття;
- вміння зробити висновки, узагальнення;
- активна участь в обговоренні та дискусіях.

Самостійної та індивідуальної роботи (проблемні завдання, реферати, творчі роботи, індивідуальні науково-дослідні завдання):

- поглиблене вивчення джерел,
- опрацювання категоріального апарату;
- актуальність та складність обраної проблеми;
- змістовність, глибина розкриття теми;
- творчий підхід, самостійність мислення;
- опрацювання літератури: кількісні і якісні параметри.

V. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль здійснюється лектором і проводиться лише один раз згідно розкладу лекційних занять. Відсутність студента на МКР оцінюється у 0 балів. Максимальна кількість балів за МКР – 30, за дві МКР – 60 балів.

Рівень знань студента за поточний модульний контроль оцінюється в балах (мак – 100 балів), фіксується в журналі після вивчення кожного змістового модуля. Підсумкова оцінка за національною шкалою заноситься в залікову відомість.

Перелік питань до заліку

1. Поняття світогляду. Типи світоглядів.
2. Особливості релігійного світогляду.
3. Міфологічні уявлення про виникнення речей і людей.
4. Філософський світогляд.
5. Поняття світоглядна культура, світогляд, освіта.
6. Вікові етапи світоглядного становлення особистості.
7. Взаємозв'язок культури та освіти.
8. Людина в системі культура - освіта.
9. Феномен «самопізнання».
10. Шляхи самопізнання.
11. Саморегуляція кризових етапів.
12. Самотворення особистості.
13. Самоусвідомлення.
14. Кризовий стан суспільства. Цивілізація в ХХІ столітті. Зміна світоглядних основ життєустрою.
15. Світоглядна культура молоді і проблема субкультури.
16. Суспільна криза та міжособистісна солідарність.
17. Засоби регулювання соціальної поведінки особистості.
18. Суспільні цінності і ціннісні орієнтації особистості.
19. Системоутворюючі цінності.
20. Розвиток суспільства і зміни ціннісних пріоритетів.

21. Плюралістична система цінностей.
22. Ціннісні пріоритети і «моделі самореалізації молоді».
23. Формування асоціальних ціннісних ієрархій особистості.
24. Життєві орієнтації сучасної молоді людини.
25. Смисложиттєві орієнтації особистості.
26. Успіх як цінність і цінності успіху.
27. Життєвий світ особистості: поняття та структура.
28. Постір життєвого світу та його типи, їх класифікація.
29. Часові координати життєвого світу особистості.
30. Становлення особистості як суб'єкта життєтворчості.
31. «Я – концепція».
32. Розвиток відповідального ставлення особистості до життя.
33. Самоконтроль особистості як вияв активного ставлення до життя.
34. Основні функції «Я – концепції».
35. Проблема самовиховання і «Я – концепція».
36. Трансформація українського суспільства: перехід до нової моделі розвитку.
37. Розвиток відповідального ставлення особистості до свого життя.
38. Криза світогляду.
39. Міфологія нового часу і життєва криза.
40. Людське життя як цілісність.
41. Творчість як принцип життя.
42. Життєвий шлях і «Образ Я».
43. Поняття життєвої стратегії особистості.
44. Моделі життєвих стратегій.
45. Особливості людського життя.
46. Формування образу «Я».
47. Формування індивідуально –особистісної картини світу.
48. Духовність як основа цілісності людського життя.
49. Система людського життя: основні форми буття.
50. Альтернативні моделі поведінки.
51. Життєве планування і таємниця особистості.
52. Життєвий світ особистості та детермінанти його побудови.
53. Життєвий світ особистості: поняття та структура.
54. Особистість за життєвої скрути.
55. Психологічний захист особистості.
56. Поняття надійності та стійкості особистості.
57. Механізм психологічного захисту.
58. Кризові стани та критичні ситуації.
59. Психологічний захист.
60. Психологічна підтримка.

Примірна тематика творчих робіт:

1. Культура, функції культури.
2. Світовідчуття та світорозуміння.
3. Життєво-повсякденне і теоретичне світорозуміння.
4. Проблема науковості філософського світогляду.
5. Культура, світогляд і життєвий шлях людини.
6. Соціальні передумови розвитку суспільної свідомості.
7. Світоглядні знання і світоглядна свідомість.
8. Проблеми світоглядної кризи.
9. Особливості духовної ситуації життя. Пошук нових моделей життя.
10. Відображення проблеми формування світогляду, світоглядної культури у практиці сучасної освіти.
11. Трансформації особистісної картини світу.
12. Психологічний захист особистості.
13. Громадянська спрямованість особистості.
14. Девіантна поведінка: фактори ризику.
15. Специфіка процесу саморозвитку особистості.
16. Методи і прийоми активізації позиції особистості у процесі саморозвитку і культурного становлення.
17. Емоційно-оцінний, особистісний фактори культурного становлення особистості.
18. Основні методичні принципи процесу формування культури особистості.
19. Особливості людського життя.
20. Система людського життя: основні форми буття.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 - 81	Добре
67 -74	Задовільно
60 - 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Методичне забезпечення

1. Сохацька О. А. Особистість як мета виховання у сучасній школі. *Педагогічна теорія та педагогічний досвід: перспективи і розвиток:*

- матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції. Луцьк, 1999. С.167-170.
2. Сохацька О. А. Специфіка формування світоглядної культури шкільної молоді. Проблеми педагогічної технології. Луцьк, 2000. №1. С. 74-81.
 3. Сохацька О. А. Духовно-ціннісний аспект формування світоглядної культури особистості. *Теоретико- методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді* / Зб. наук. Праць. Київ, 2002. Кн.1. С. 31-35.
 4. Сохацька О. А. Світоглядна культура студентської молоді в системі особистісного орієнтованого виховання. *Педагогічний пошук*. Науково-методичний вісник. Луцьк, 2002. №4. С. 20-21.
 5. Сохацька О. А. Сутність і багатоманітність культури» з курсу «Людина і суспільство» для 11 класу: методична розробка. *Педагогічний пошук*. Луцьк : ВППО, 2004. С. 47-49.
 6. Сохацька О. А. Духовність: методична розробка з курсу «Людина і суспільство» для 11 класу: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції *Духовність особистості: Методологічні та методичні аспекти*. Луцьк. 2004. С.186-192.
 7. Сохацька О. А. Особа і світ її цінностей. *Громадянська освіта як чинник розвитку демократичного суспільства*: матеріали обласних педагогічних читань. Луцьк : ВППО, 2006. С. 3-10.
 8. Сохацька О. А. Духовно-ціннісні виміри людського життя. *Науковий вісник ВНУ імені Лесі Українки. Філософські науки*. 2009. № 19. С.33-37.
 9. Сохацька О. А. Формування духовності учнівської молоді в процесі вивчення культурологічних дисциплін. *Науковий вісник ВНУ імені Лесі Українки. Філософські науки*. 2009. № 28. С. 33-35.
 10. Сохацька О. А. Світ цінностей як складова духовної культури особистості. *Українська державність: історія та сучасність, присвяченої 20-й річниці Всеукраїнського референдуму*: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. Київ : КНУ ім. Тараса Шевченка, 2012. С. 96-99.
 11. Сохацька О. А. Громадянська спрямованість життєтворчості сучасної молоді людини: *матеріали Міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів та молодих учених*, м. Київ, 12 квітня 2012р / КНУ імені Тараса Шевченка. Київ, 2012. С. 70-72.
 12. Сохацька О. А. Творчий потенціал світоглядної культури особистості. *Науковий вісник ВНУ імені Лесі Українки. Філософські науки*. 2012. № 15. С.55-57.

Основна література:

1. Альбуханова-Славская К. А. Стратегия жизни личности. М., 1991. С.35-40.
2. Аза Л. А., Бегека Н. А, Казачков В. І. Формування духовної культури студентської молоді. К. : Вища шкала, 1990. С.51, 58-59.
3. Бердяев Н. А. Самопознание (опыт философской автобиографии).

- М.,1995. С.247.
4. Бернс Р. Развитие Я – концепции и воспитания. М., 1986. С. 30-36.
 5. Бех І. Д. Духовні цінності в розвитку особистості. *Педагогіка і психологія*. 1996. С.49-57.
 6. Братусь Б. С. Нравственное сознание личности. М. : Знание,1985. 64 с.
 7. Вебер М. Избр. произведения. М., 1990. С.706.
 8. Гегель Р. В. Ф. Философия духа. М., 1982. Т.3. С.152.
 9. Гуссерль Э. Кризис европейского человечества и философия. *Культурология XX век. Антология*. М., 1995.
 - 10.Здравомыслов А. Г. Социология конфликта. М., 1995. С.56.
 - 11.Зеньковский В .В. Проблема психической личности. *История философии Украины*. К., 1993. С.514.
 - 12.Ильин И. А. Путь к очевидности. М., 1993. С.414.
 - 13.Иванов В. П. Мировоззрение как форма сознания, самоопределения и культуры личности. К., 1981. С. 36.
 - 14.Кон И. С. Открытие «Я». М., 1978. С. 245.
 - 15.Кон И. С. В поисках себя: личность и ее самоназначение. М.,1984. С. 368.
 - 16.Кон И. С. Социология личности. М., 1967. С. 383.
 - 17.Краева О. Л. Типология ценностно-нормативных ориентаций. *Социологический журнал*. 1995. № 3. С.25.
 - 18.Коган Л. Н. Человек и его судьба. М., 1988. С.26.
 - 19.Кукушкина Е. И. Мировоззрение, познание, практика М., Политиздат,1989. 33с.
 - 20.Леонтьев А. Н. Деятельность. Сознание. Личность. М., 1978. С.224.
 - 21.Крошек А. А. Психологический возраст личности. *Психологический журнал*. 1983. № 5.
 - 22.Никифоров Г. С. Самоконтроль человека. М.,1989. С.10-22.
 - 23.Орлов Ю. М. Самопознание и самовоспитание характера. М., 1987. С.224.
 - 24.Надольный Р. Любовь к мудрости. М., 1982. С.153.
 - 25.Резник Т. Е. Жизненная стратегия личности: поиск альтернативы. М.,1995. С.156.
 - 26.Франкл В. Человек в поисках смысла. М., 1993. С.37.
 - 27.Соболева Н. И. Мировоззрение и жизненный выбор личности. К. : Наукова думка,1989. С.25.
 - 28.Соловьев В. Смысл любви. К.,1991. С. 36.
 - 29.Степин В. С. Демократия и судьбы цивилизации. *Вопросы философии*. 1996. № 10. С .9-11.
 - 30.Шопенгауэр А. Свобода воли и нравственности. М.,1992. С. 260.
 - 31.Фромм Э. Революция надежды. *Психоанализ и этика*. М.,1993. С.261.
 - 32.Формирование личности в переходный период: от подросткового к юношескому возрасту / под ред. В. И. Дубровиной. М.,1987.
 - 33.Шибуталин Г. Социальная психология. М.,1969. С.44-45.
 - 34.Філософський словник. Київ,1986. С.273.
 - 35.Ядов В. А. Социальные и социально-психологические механизмы формирования социальной идентичности личности. 1995. № 3-4. С.1.

36. Яценко А. И. Практика-познание-мировоззрение. Введение. К. : Наук. думка, 1980. С.4.

Додаткова література:

1. Винокурова С. П. Массовая świadомість в ситуації соціальної кризи: пошук еквівалента втрачених ілюзій. Філософ. і соц. думка. 1993. № 1. С. 15.
2. Гегель Р. В. Ф. Энциклопедия философских наук. М., 1977. Т.3. С.89.
3. Головаха Е. Трансформирующееся общество. Опыт социологического мониторинга в Украине. К., 1997. С.8.
4. Диоген. О жизни, учениях и изречениях знаменитых философов. М., 1979. С.624.
5. Камю А. Миф о Сизифе. Эссе об абсурде. *Сумерки богов*. М., 1989.
6. Кон И. С. Психология ранней юности. М.: Просвещение, 1989.
7. Кораблина Е. П. Психологическая помощь в развитии личности. СПб., 1994. С.3-9.
8. Кримський С. Б. Архетипи української культури. Феномен української культури. К., 1996. С.32.
9. Мартинюк Г.О. Люди і ролі. К., 1993. С. 85-86.
10. Наливайко Д. С. Мистецтво: напрямки, течії, стилі. Київ., 1981. С. 218.
11. Нечуй-Левицький І. Світогляд українського народу: ескіз української міфології. К., 1992. С.294.
12. Сохань Л. В. Сбывающееся непредсказанное. Техника и человек в XXI веке. *Свободная мысль*. М., 1996. № 9. С.107.
13. Українська культура: лекції / за редакцією Д. Антоновича. Київ, 1986.
14. Чижевський Д. Нариси з історії філософії на Україні. Київ, 1992. С.230.

Інтернет-ресурси:

Международный журнал исследований культуры / International Journal of Cultural Research. – [Електронний ресурс] – Режим доступу : www.culturalresearch.ru

www.for-ua.com; www.vesna.org.ua; www.intelros.ru; www.mediaphilosophy.ru; [www.Orenburg.Ru\(culture/credo\)](http://www.Orenburg.Ru(culture/credo)); www.russamos.narod.ru; magazines.russ.ru; logos@orc.ru; www.philosophy.ru; www.ji-magazin.lviv.ua.